

NK-1649/KER/08

Ing. Martin PECINA, MBA
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

V Brně dne 12. 8. 2008

č.j.: 16327/2008/100

Vážený pane generální řediteli,

náš Úřad obdržel dopis od Ministerstva kultury ze dne 12. 2. 2008, které žádalo o prošetření podnětu ve věci „Mezinárodní architektonické soutěže na Národní knihovnu“. V příloze Vám zasilám dopis podepsaný, dle zvyklosti, mou místopředsedkyní Mgr. Jindřiškou Koblihovou, který je oficiální odpovědí na tento podnět.

S pozdravem

Národní knihovna České republiky
Vlastimil Ježek
generální ředitel
Klementinum 190
110 00 Praha 1

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Národní knihovna České republiky
Klementinum 190
110 00 Praha 1

Váš dopis zn. / ze dne

Vyřizuje / k l.
JUDr. Valešová/ 815

Naše značka
P120/2008/VZ-16270/2008/530/Va

Datum
2008-08-12

Sdělení ve věci šetření podnětu

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) jako orgán dohledu nad dodržováním zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, který byl s účinností od 1. 7. 2006 nahrazen zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumal na základě podnětu postup Národní knihovny České republiky při vyhlášení mezinárodní projektové architektonické soutěže na zpracování návrhu a vyhledání zhotovitele projektové dokumentace nové budovy Národní knihovny ČR. Vzhledem k tomu, že šetření v uvedené záležitosti bylo již ukončeno, sdělujeme Vám v této věci následující skutečnosti.

V rámci šetření podnětu se Úřad mimo jiné zabýval otázkou, zda v případě dané soutěže mohla být využita výjimka dle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, v tehdy platném znění, dle které se citovaný zákon nepoužije za zakázky, jestliže „*se na jejich zadávání vztahují pravidla daná zvláštními postupy mezinárodních organizací*“. Tato výjimka je vnitrostátním odrazem ustanovení čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, dle kterého se směrnice nevztahuje na veřejné zakázky zadávané „*podle zvláštního postupu mezinárodní organizace*“.

Pro shora uvedené je klíčové zejména posouzení, zda Standardní regulativy UNESCO pro mezinárodní soutěže v architektuře a územním plánování, resp. Pokyny Mezinárodní unie architektů (Union Internationale des Architects, UIA) pro mezinárodní architektonické soutěže, dle kterých byla předmětná soutěž provedena, lze považovat za zvláštní postup mezinárodní organizace či nikoliv. Za tímto účelem si Úřad vyžádal expertní právní posudek a stanovisko Evropské komise – Generálního ředitelství Vnitřní trh a služby.

Expertní posudek byl zpracován prof. JUDr. Pavlem Šturmou, DrSc., vedoucím katedry mezinárodního práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, předním českým odborníkem na právo mezinárodních organizací. Zpracovatel posudku dospěl k závěru, že ani Standardní regulativy UNESCO pro mezinárodní soutěže v architektuře a územním plánování, ani Pokyny Mezinárodní unie architektů pro mezinárodní architektonické soutěže jednoznačně nejsou závazným pramenem práva. V prvním případě jde o doporučení mezinárodní organizace, ze kterého nevyplývá pro ČR žádný relevantní právní důsledek, v druhém případě dokonce pouze o pouhé doporučení nevládní organizace. Žádný

z těchto dokumentů není přímo aplikovatelný v českém právním řádu a neumožňuje zadavateli odchýlit se od aplikace českých zákonů (a logicky tedy ani od aplikace směrnice 2004/18/ES), přičemž „neexistuje žádný rozumný důvod, proč by se měla namísto zákona použít právně nezávazná doporučení, a to navíc na veřejnou zakázku, která není zadávána ani financována jakoukoliv mezinárodní organizací“.

Rovněž Evropská komise – Generální ředitelství Vnitřní trh a služby se ve svém stanovisku zn. MARKT C3/PW/gc D(2008) 20809 k danému problému postavila jednoznačně. Dle Evropské komise možnost aplikace výjimky stanovené v článku 15 písm. c) směrnice 2004/18/ES připadá v úvahu pouze v případě existence specifických zadávacích pravidel mezinárodní organizace, která jsou odlišná od komunitární úpravy a mají závaznou povahu, a zadavatel projektu plně hrazeného z rozpočtu České republiky neměl v daném případě důvod nepostupovat ve smyslu pravidel směrnice 2004/18/ES: „*V situaci, kdy zadavatel, na něhož se vztahuje směrnice 2004/18/ES, zadává zakázku ve smyslu této směrnice, není možno vyloučit aplikaci evropské směrnice a zvolit jiný právní systém. Tím méně, daný právní režim měnit v průběhu zadávacího řízení.*“

Negativní důsledky z toho Evropská komise pak vyvozuje i ve vztahu k možnosti dalšího pokračování v projektu: „*Vzhledem k tomu, že zadavatel nepoužil příslušná ustanovení směrnice pro soutěž o návrh, nemůže se dále odvolávat na její ustanovení o použití jednacího řízení bez uveřejnění v souvislosti se zadáním zakázky, následující po soutěži o návrh. ... V daném případě zřejmě nejsou splněny podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění pro zadání projektových prací na stavbu.*“

Jak již uvedl ve svém předchozím rozhodnutí v této věci (č.j. S133/2007-00143/2007/550-OŠ ze dne 29.6. 2007), Úřad nedisponoval dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, v tehdy platném znění, pravomocí bezprostředně přezkoumávat zákonnost tzv. soutěží o návrh. Z tohoto důvodu nemůže Úřad ani nyní, kdy Úřadem shromážděné podklady svědčí o nezákonnosti provedené soutěže o návrh Nové budovy Národní knihovny České republiky v Praze, zahájit řízení o porušení zákona. Ve světle shora uvedeného se nicméně Úřad ztotožňuje s názorem, že Standardní regulativy UNESCO pro mezinárodní soutěže v architektuře a územním plánování, ani Pokyny Mezinárodní unie architektů pro mezinárodní architektonické soutěže nelze považovat za „*pravidla daná zvláštními postupy mezinárodních organizací*“, která by umožňovala výjimku z postupu daného zákonem.

Úřad tudíž doporučuje, aby předmětná soutěž byla jejím zadavatelem zrušena. V této souvislosti Úřad dále konstatuje, že výsledky soutěže nebude možné využít coby podklad pro provedení jednacího řízení bez uveřejnění na zadání zakázky na projektové práce, především proto, že zjevně nejsou splněny předpoklady ve smyslu § 23 odst. 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani případná existence autorských práv k vítěznému návrhu, když právě vítězný návrh byl vybrán v rozporu s postupem, který zákon předvídá.

Závěrem podotýkáme, že toto stanovisko nemůže nahradit ani předjímat činnost Úřadu ve správním řízení, které může být Úřadem zahájeno na návrh nebo z úřední povinnosti, pokud by získal poznatky o nezákonném postupu zadavatele v zadávacím řízení na projektové práce či na jinou související zakázku.

S pozdravem

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže
třída Kpt. Jaroše 7
604 55 Břežany 7

Mgr. Jindřiška Koblihová
II. místopředsedkyně ÚOHS
pověřená řízením sekce veřejných zakázek